

A 1871/välfärd

Käsittelijä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta

Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan mietintö, joka koskee
jäsen ehdotusta pohjoismaisesta rokotetuotannosta

Ehdotus

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että Pohjoismaiden hallitukset varmistavat pohjoismaisen rokotetutkimuksen rahoituksen.

että Pohjoismaiden hallitukset käynnistävät pohjoismaisen rokotetuotantoyhteistyön.

että Pohjoismaiden hallitukset toimivat aktiivisesti monenkeskisessä työssä estääkseen sen, että patenttirajoitukset sekä tiedonsiirron ja tekniikan puute jarruttavat pandemioiden nopeaa ja kustannustehokasta torjuntaa.

Taustaa

Koronaviruksen aiheuttama maailmanlaajuinen pandemia on osoittanut, miten nopeasti virukset voivat levitä laajalle ja aiheuttaa vakavia seurauksia maailmassa, joka on yhä tiheämmin asuttu ja yhteen nivoutunut. Covid-19 levisi eri puolille maailmaa vain muutamassa kuukaudessa. Koronapandemia tuskin on viimeinen maailmanlaajuinen pandemia elinaikanamme.

Terveystemme riippuu nyt globaaleista tuotantoketjuista ja monikansallisten yritysten monimutkaisista ja salaisista sopimuksista. Vaikka koronavirusta vastaan kehitettiin nopeasti monta rokotetta, niiden toimitukset ovat olleet epäluotettavia ja globaaliin tarpeeseen nähden riittämättömiä. Rokotteiden saatavuus kriisitilanteissa on turvattu paremmin. Paras tapa nykyisen kansainvälisen rokoteyhteistyön lisäksi on käynnistää pohjoismaisen yhteistyö rokotetuotannon aloittamiseksi sekä vahvistaa maiden rokotetutkimukseen ja -kehitykseen myöntämää rahoitusta.

Jäsen ehdotus koskee myös muiden valiokuntien toimialueita: rokotetutkimuksen rahoituksen varmistaminen (Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa), rokotetuotannon yh-

teistyö (Kasvu ja kehitys Pohjolassa + rajaesteryhmä), monenkeskinen työ patenttirajoitusten ehkäisemiseksi sekä pandemian nopean ja kustannustehokkaan torjumisen tiellä olevien esteiden ehkäisemiseksi (Kasvu ja kehitys Pohjolassa + rajaesteryhmä).

Koska jäsen ehdotus on monialainen ja pandemian vuoksi ajankohtainen, valiokunta on käsitellyt jäsen ehdotusta samalla kun se on lähetetty lausunnolle Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokuntaan, Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokuntaan ja rajaesteryhmälle. Näin on haluttu kiirehtiä jäsen ehdotuksen käsittelyä asianomaisissa valiokunnissa, jotta Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta voi ottaa asian toiseen käsittelyyn mahdollisimman nopeasti saatuaan lausunnot asianomaisilta valiokunnilta.

Valiokunnan näkemykset

Valiokunta suhtautuu myönteisesti ehdotukseen, joka on ajankohtainen ja samalla monisyinen. Valiokunta on yksimielinen siitä, että ehdotusta on työstettävä edelleen tiiviissä yhteistyössä elinkeinoelämän, tutkimuksen ja biotieteiden edustajien kanssa. Valiokunta on yksimielinen myös siitä, että Pohjoismaat muodostavat ihanteellisen alueen rokotteiden tutkimukselle ja kehittämiselle ja että ehdotus ja sen tuoma hyöty ovat erittäin tärkeitä entistä tiiviimmän pohjoismaisen yhteistyön kannalta. Lisäksi mainittiin se, että rokottaminen on Pohjolassa tällä hetkellä hyvin joustamaton, koska molemmat rokotukset on otettava samassa paikassa.

Valiokunta ehdottaa, että ensimmäinen että-lause muotoillaan seuraavasti:

- että Pohjoismaiden hallitukset arvioivat mahdollisuutta varmistaa pohjoismaisen rokotetutkimuksen rahoitus.

Valiokunta ehdottaa, että kolmas että-lause patenttirajoituksista poistetaan.

Valiokunta haluaa jäsen ehdotuksen toisessa käsittelyssä tarkastella asianomaisten valiokuntien lausuntoja asiasta ennen kuin se ottaa kantaa ehdotukseen.

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunnan lausunto (vastuussa rajaesteryhmästä):

”Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta oli saanut kokoukseensa 29. kesäkuuta 2021 lausunnolle pohjoismaista rokotetuotantoa käsittelevän jäsen ehdotuksen (A 1871/välfärd). Kokouksessa esitettiin seuraavat näkemykset pohjoismaista rokotetuotantoa koskevasta lausunnosta:

Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta keskusteli jäsen ehdotuksesta ja nosti esiin sen, että kysymykset ovat monisyisiä ja liittyvät sekä poliittisesti että kaupallisesti tutkimuksen ja tuotannon yhteistyöhön ja rahoitukseen, koska mukana on sekä yksityisiä että julkisia toimijoita.

Valiokunta korosti sitä, että ehdotuksessa on potentiaalia uusien työpaikkojen luomiseksi Pohjolassa ja että varsinkin yksityisen sektorin high tech- ja erikoisosaamisessa tarvitaan lisää työpaikkoja.

Näiden kysymysten selvittämiseksi valiokunta päätti yhdessä Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunnan kanssa kutsua asiantuntijan sekä yksityiseltä että julkiselta sektorilta yhteiseen kokoukseen. Valiokunnan mielestä olisi tärkeää ja hyvin kiinnostavaa, mikäli asiantuntijat voisivat myös kertoa muun muassa kustannuksista ja tehokkuudesta verrattuna nykyisiin ratkaisuihin. Myös siitä olisi apua, jos he voisivat arvioida, miltä uusi järjestelmä voisi näyttää.”

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan lausunto:

”Pohjoismaiden vihreä vasemmisto on tehnyt jäsenehdotuksen A 1871 *pohjoismaisesta rokotetuotannosta*, jonka käsittelystä vastaa Hyvinvointi Pohjolassa -valiokunta. Valiokunta keskusteli ehdotuksesta.

Valiokunnassa vallitsi laaja yksimielisyys siitä, että ehdotuksen tavoitteena oleva yhteistyön laajentaminen tulevien pandemioiden varalta on hyvä ajatus.

Valiokunta myös kannatti yksimielisesti ehdotusta tutkimusrahoituksen lisäämisestä.

Valiokunnan enemmistö suhtautui epäillen ehdotukseen Pohjoismaisesta rokotetuotannosta.”

Pohjolassa 7. syyskuuta 2021

Aksel V Johannesen (JF)

Anders Adlercreutz (rkp)

Ann-Chirstine From Utterstedt (SD)

Bente Stein Mathisen (H)

Eva Lindh (S)

Johan Andersson (S)

Kaisa Juuso (ps.)

Kim Berg (S)

Maria Stockhaus (M)

Nina Sandberg (A)

Pekka Aittakumpu (kesk.)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)

Aaja Chemnitz Larsen (IA)

Åsa Karlsson (S)